

Ойын. Фольклорча чорых чӧргені

Пӧгіннер:

1. Хакас чонның олғаннарға чайап салған фольклорынаң танызары;
2. Чон алнында посты тудынып пілері.
3. Чоох алғыдары, сағыс-кӧгіс алғыдары, сынчых поларға ўгредері.

Ведущий: Арса, піреелері иң кічиг туңмачахтарның сарынын толдыр пирер?

Олғаннар: Хыс палаа піди сарначаңнар:

Хызым, хызым, хыс кізі,
Хызыма килер чўс кізі.
Чўс кізінің аразында
Алып алар пір кізі

Ведущий: Ир палаларның сарыны пар ба?

Олғаннар: Ир палаа кічичектең сығара ир полардаңар сағыс кирчеңнер. Аннаң аңдар ир тоғызына кӧніктірерге кўстенчеңнер. Паланы абытсалар, сарначаңнар піди:

Пис асхырлығ чылғым пар,
Айландыр чӧрчең оолғым пар.
Пайлар килзе, сӧзім пар,
Пір дее маң пирбес оолғым пар.
Паай, паай, оолғычаам,
Паай, паай, оолғычаам.

Ведущий: Амды піс сірернең хада «Хоор-хоор» ойнирбыс. Кем иң кічиинде ол хатхырчаң хылчығастығ ойынны ойнабаан, ноо палачахтың ачыныстығ холычаан, тудып алып, «хоор-хоор» итпеен! Сағын кӧреелер ол ойынның сӧстерін:

Арба хоор-хоор
Талған тарт-тарт
Піп-пілегес!
Арба хоор-хоор
Талған тарт-тарт
Сып-сығанах!
Арба хоор-хоор
Талған тарт-тарт
Хоп-холтығас!
Арба хоор-хоор
Талған тарт-тарт
Хылчых-хылчых
Хылчых-хылчых!

Ведущий: Пүүн піс сарнирбыс, тахпахтазарбыс, тілбірөстер чоохтап чарызарбыс, тапчаң нымахтар табарбыс, хай-пірее хакас кибірлерінең танызарбыс. Че ам піди ле одыралар ба? Тілбірөстер чоохтазаңар.

Олғаннар: Кем пастир?

Ведущий: Піс амох табарбыс. Мин санабызам: Питі, ситі, ибі, сибі, туба, кіріс. Че, Стасик паста.

Стасик: Хоохтың сағайы,
Хол Чібенің пөлезі
Матваңның күзөзі.
Кеерең, Күрчееңек,
Оклинек, Тазар Айас,
Тастыҭ Чылтыс,
Моңныҭ килін.
Тустыҭ Айах.

Андрей: Пеет, пеет, педегес,
Педегестең, саңағас,
Саңағастаң читіңес,
Читіңестең пүдіреңес
Хуух, хаах!

Коля: Пір піс, ікі іңе,
Ўс ўчўргў, төрт төзек,
Пис пизік, алты арғамчы,
Читі ізеңе, сигіс тохпах,
Тоғыс тон, он очых.

Кристина: Пеет, пеет, педенки,
Педен киден содаңки,
Саасханах сайрап одыр,
Санап сапсам –
Он алты!

Ведущий: Хайди чахсы чоохтадар. Кем асты? Тілбірөстер чахсы чоохтапчазар, а кем пілче ўтертістер?

Кирилл: Мин пілчем.

Матпайах – іргек сала
Мадагор – устыҭ сала
Ортын оол,
Ондорий – ортын сала.
Оол тибес – туламыр – ады чох сала
Кічіг пепейек – сымалчых.

Ведущий: Чахсы. Ам тахпахтас көрелер бе?

Стасик: Ай алтында пір чылтыс
Алтын нохталығ ат осхас;
Арға чоннаң сыххан оол
Алтын хурлығ алып осхас.

Коля: Күн алтында пір чылтыс
Күмүс нохталығ ат осхас;
Хыйға чонның оолғы
Күмүс хуйахтығ алып осхас.

Андрей: Хабырығ чирде чөрерге
Хатығ туйғахтығ ат кирек;
Халых чоннаң чоохтазарға
Хатығ сағыстығ ир кирек.

Аркадий: Ойым чирче чортарға
Ойым туйғахтығ чахсы ат кирек;
Отыс аймахнаң чоохтазарға
Орта сағыстығ ир чахсы кирек.

Кристина: Чарых кименең кискенче,
Чар хастап чөрбес пе;
Чабал оолларға парғанча,
Чалғыс пос чөрбес пе.

Лия: Хомай кименең кискенче,
Хыр хастап чөрзең чахсы;
Хомай оолларға парғанча,
Хара чалғыс чөргені чахсы.

Ведущий: Ока, чахсы тахпахтасчазар! Обекелерібістең пір дее халбаспыс, оларның кибірлерін анаң андар узарадарбыс. Хайди сірер пілчезер хыстың сілин? Нинче сүрмес хыстар үүрцеңнер? Сүрместер аттарын адап пиріңер (адапчалар).

Ведущий: Амды тапчаң нымахтар табыңар.

Ағам ах сырлығ турча *(хазың)*
Төрт оол пір пөріктіг. *(стол)*
Пір тағ тооза от,
Че ол отты мал чібинче. *(кізі сазы)*
Сүген істінде сортан туғлапча. *(чүрек)*
Ала адым аттаң чүгүрік. *(сағыс)*
Пис харындас пус чүктен парирлар. *(тырғах)*
Отыс ой аттың аразында
Ойлаңа поэрах ат. *(тіл)*
Пір тағ тооза ла чол. *(сүрмезектер)*

Ойын «Хозанах» нымахтаң үзiк.

Ведущий: Ойын тоосчатхан сарын сарнабызалар.

Сарын: «Хоостаан мелей...»